

Retouradres: Postbus 9100, 2300 PC Leiden

Aan de leden van de gemeenteraad

Gemeente Leiden
Bezoekadres Stadhuis
Stadhuisplein 1
Postadres Postbus 9100
2300 PC Leiden
Telefoon 14071
E-Mail
Website www.leiden.nl/gemeente

Datum 13 juni 2023
Ons kenmerk Z/23/3524662
Onderwerp Raadsinformatiebrief Participatieaanpak MIRT-verkenning
knooppunt Leiden Centraal

Contactpersoon Len Hazeleger
Doorkiesnummer 0651543734

Beste leden van de raad,

Op 14 november 2022 hebben wij u geïnformeerd over de startbeslissing MIRT-verkenning Knooppunt Leiden Centraal (Z/22/3449392). Een belangrijk besluit voor de ontwikkeling van de stad Leiden en de regio geheel. Leiden Centraal is immers het knooppunt waar heel de Leidse agglomeratie letterlijk en figuurlijk samenkomt en verbonden is met de rest van Nederland. In deze brief informeren wij u over de manier waarop we de omgeving en belanghebbenden bij deze MIRT-verkenning willen betrekken. De voorgestelde participatieaanpak voor Knooppunt Leiden Centraal is meegestuurd met deze brief.

Project Knooppunt Leiden Centraal

We staan aan de vooravond van een grote opgave. Knooppunt Leiden Centraal loopt, vanwege een forse groei van het aantal reizigers, al binnen afzienbare tijd aan tegen de grenzen van een goed functionerend knooppunt. De druk op de vierkante meters in het Stationsgebied neemt toe vanwege de bouw van ruim 1.000 woningen en 90.000 m2 kantoren in het gebied en daarbovenop ruim 7.000 woningen in een straal van 2 km om het knooppunt heen. Ook de ruimtelijke kwaliteit, verblijfkwaliteit en de verkeersveiligheid staan in de huidige situatie flink onder druk. Fundamentele ingrepen zijn nodig om Knooppunt Leiden Centraal en het hele Stationsgebied toekomstbestendig te maken, de verwachte groei aan te kunnen en van het Stationsgebied een plek te maken waar wonen, werken, reizen en verblijven prettig is in een duurzame, groene, verkeersveilige en goed functionerende omgeving. Om deze doelen te bereiken, verkennen het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W), gemeente Leiden, provincie Zuid-Holland, ProRail, NS Stations en het Leids Universitair Medisch Centrum (LUMC) de komende jaren de mogelijkheden hiervoor met als resultaat een zogenaamd voorkeursalternatief.

Knooppunt Leiden Centraal is onderdeel van de MIRT-verkenning Oude Lijn (Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport). De Oude Lijn is de spoorlijn tussen Dordrecht en Leiden Centraal en verbindt de steden in de zuidelijke Randstand met elkaar. Binnen de MIRT-verkenning Oude Lijn worden mogelijkheden onderzocht om de vier bestaande knooppunten, waaronder Knooppunt Leiden

Centraal, te verbeteren, vier nieuwe stations te bouwen en op het traject meer treinen te laten rijden. Dat is nodig om de bouw van 170.000 woningen en de economische groei met 85.000 arbeidsplaatsen mogelijk te maken. Knooppunt Leiden Centraal is daarmee onderdeel van een veel groter project en valt binnen met Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport (MIRT) van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

Tegelijkertijd is Knooppunt Leiden Centraal een belangrijk OV-knooppunt voor de hele regio. Het knooppunt verbindt omliggende plaatsen als Katwijk, Oegstgeest, Leiderdorp en Alphen met de rest van Nederland, is de schakel tussen de metropoolregio Amsterdam en Rotterdam – Den Haag en bovendien het start- respectievelijk eindpunt van de oost-westverbinding Leiden – Utrecht (en verder). Ook de internationale bereikbaarheid van het knooppunt Leiden via Schiphol is van belang voor de regio en in het bijzonder voor de concurrentiepositie van het Leiden BioScience Park. Lokaal is het knooppunt onderdeel van de gebiedsontwikkeling Stationsgebied en is nodig voor onder andere de duurzame ontwikkeling van het Leiden BioScience Park. Daarom vraagt dit participatieproces ook een specifieke aanpak die zowel gebiedsgericht is als de stad en de regio betreft. Samen met de projecten uit het Stationsgebied is gestart met een gebiedsgerichte aanpak.

Proces

De ontwikkeling van Knooppunt Leiden Centraal is van stedelijk, regionaal en nationaal belang. Er zijn dan ook maar weinig projecten in onze stad waarbij zoveel verschillende belangen samenkomen, over een tijdslenge die tien tot vijftien jaar vooruitkijkt en vanuit een breedte die tot ver over de grenzen van onze stad reikt en alle sectoren van onze samenleving aangaat. Voor de ontwikkeling van onze stad en regio kunnen we dan ook met recht zeggen dat er sprake is van een uniek proces.

Bij een ontwikkeling met een zo bijzonder en verstrekkend karakter als de MIRT-verkenning Knooppunt Leiden Centraal hoort in de ogen van het college dan ook een verbijzonderde, breed opgezette participatieaanpak. Een aanpak waarbij belangen vanuit heel de stad en regio elkaar ontmoeten en we op reguliere basis representatief samengestelde klankbordgroepen om advies vragen. Maar bovendien een aanpak waarbij we niet alleen over de inhoud spreken, maar bovendien over de werkwijze zélf. We zijn er immers van overtuigd dat een gedragen participatieaanpak de basis is voor een geslaagd participatieproces. De meegestuurde participatieaanpak is dan ook de strategie waarover wij de komende maanden met gebruikers en belanghebbenden van het stationsgebied uit de stad en regio in gesprek willen gaan. En die we samen met hen verder willen aanvullen en aanscherpen.

We verwachten dat voor de zomervakantie we een groep adviesbureaus en experts geselecteerd hebben om ons inhoudelijk te ondersteunen bij de MIRT-verkenning Samen met hen maken we na de zomer de onderzoek- en ontwerpstappen met planning voor de verkenning. Op basis van deze stappen en planning maken we de precieze planning van de onderwerpen en voegen we die samen met de eventueel aangepaste participatieaanpak en stellen deze eind van dit jaar definitief vast.

Participatiedoelen

Ruim 100.000 reizigers uit de stad en regio maken op dit moment dagelijks gebruik van Knooppunt Leiden Centraal. Reizigers, (toekomstige) bewoners, werknemers en bedrijven hebben allemaal verschillende belangen en wensen voor het gebied. Een zorgvuldige en evenwichtige

belangenafweging bij het maken van keuzes kan alleen als alle verschillende belangen vertegenwoordigd zijn, dus als de participanten representatief zijn voor de gebruikers van het Stationsgebied. Representativiteit is randvoorwaardelijk voor een goede belangenafweging en daarom een belangrijk uitgangspunt voor de participatieaanpak.

De participatie heeft 4 doelen:

1. Een zo groot mogelijke maatschappelijke meerwaarde voor de gebruiker van Knooppunt Leiden Centraal, vanuit de 3 projectdoelstellingen:
 - a. Het versterken van de concurrentiekracht en verstedelijking:
 - b. Het versterken van de mobiliteit
 - c. Het versterken van de Leefbaarheid
2. Gebruik maken van de aanwezige inzichten en ervaring van belanghebbenden om het plan beter maken
3. Een evenwichtige belangenafweging: deelnemers aan participatie zijn in de breedste zin representatief voor de gebruikers van het Stationsgebied
4. Breed draagvlak voor het proces tot het uiteindelijke besluit (voorkeursalternatief) bij gebruikers van het Knooppunt Leiden Centraal en belanghebbenden.

Participatieniveaus en -middelen

We participeren op 3 niveaus:

Informeren: We informeren de stad en de regio via de (lokale) media, stadskrant, nieuwsbrieven, informatiebijeenkomsten, een gebied specifieke projectwebsite en sociale mediakanalen. Ook is een informatiecentrum ingericht, waar geïnteresseerden op vaste momenten zonder afspraak binnen kunnen en buiten reguliere openingstijd ook op afspraak in gesprek kunnen met het projectteam.

Raadplegen: We willen dat iedereen kan meedenken. Daarom organiseren we in elke ontwerpronde een meedenksessie. Deze sessies zullen in afwisseling online en fysiek plaatsvinden. Door dit af te wisselen bereiken we een breder publiek. Tijdens brede informatiebijeenkomsten is altijd ruimte om in gesprek te gaan en suggesties en ideeën mee te geven. Op regionaal niveau sluiten we aan bij de bestaande overlegtafels mobiliteit en verstedelijking vanuit de samenwerkingsorganisatie Holland Rijnland.

Adviseren: We stimuleren het gesprek tussen de verschillende belangengroepen en streven naar een advies en afweging waarover de deelnemers het eens zijn. We vragen advies over de selectie van kansrijke alternatieven en het voorkeursalternatief. We richten daarvoor zowel een adviesgroep als een referentiepanel in:

- De adviesgroep bestaat uit **georganiseerde belanghebbenden**: vertegenwoordigers van bewoners- en ondernemersverenigingen, werkgevers, studentvertegenwoordigers, reizigers- en belangenorganisaties en partijen met een maatschappelijk belang bij het Stationsgebied. We streven hierin naar een evenwichtige verdeling van partijen.
- Het referentiepanel bestaat uit **ongeorganiseerde belanghebbenden**, vertegenwoordigt door 40 mensen die representatief zijn voor de gebruikers van het Stationsgebied. De representativiteit wordt nader uitgewerkt en zal onder andere worden bepaald op basis van geografie (stad en regio), leeftijd, levensfase en gebruik. De selectie vindt onafhankelijk plaats. Om

representativiteit van deelnemers te verzekeren willen we de inzet van de deelnemers van het referentiepauze vergoeden. Dit in tegenstelling tot de hiervoor genoemde adviesgroep. De adviesgroep bestaat namelijk uit vertegenwoordigers van groepen met een bepaald (maatschappelijk) belang. Vertegenwoordigers hebben zichzelf aan de betreffende groep gecommitteerd. Gemeente Leiden gaat deze participatiewijze gedurende het proces volgen en evalueren. De uitkomsten worden meegenomen in toekomstig participatiebeleid.

De oprichting van niet één maar twee van deze adviesorganen is een novum in Leiden en een weloverwogen keuze van het college. De schaal en de omvang van dit project rechtvaardigen deze intensieve methode. Knooppunt Leiden Centraal kan alleen optimaal tot ontwikkeling komen als alle belanghebbenden goed en gelijkwaardig aan tafel zitten, het ene belang het ander niet overschaduwet en de gemeente en zijn partners zowel breed bevroegd als geadviseerd kunnen worden. Een uitgebreide beschrijving van de niveaus en middelen staat in het participatieplan.

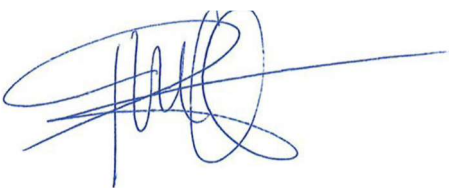
Tot slot

Wij zijn ervan overtuigd dat er met dit plan een belangrijke basis ligt voor de participatie over deze grote en betekenisvolle opgave. Toch is deze aanpak nog niet compleet. Bewust. We willen juist nu in gesprek met u, de stad en belanghebbenden in de breedste zin om onze werkwijze aan te vullen en breed draagvlak hiervoor te vergaren. Op die manier vullen we ook samen met belanghebbenden de participatiemomenten en de onderwerpen nader in waarover de komende jaren meegeedacht kan worden. Vervolgens stellen we de definitieve participatieaanpak voor het einde van het jaar vast.

Wij geven ook graag aan uw raad een presentatie en voeren het gesprek over de aanpak. Zo werken we samen aan een duurzaam en toekomstbestendig Stationsgebied waar wonen, werken, reizen en verblijven prettig is.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en Wethouders van Leiden,
de Secretaris, de Burgemeester,



Bijlagen:

- Participatieaanpak MIRT-verkenning knooppunt Leiden Centraal